

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	16531 Прикладна лінгвістика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

01.12.2023 р.

Справа № 2127/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Сминтина Олена Валентинівна – головуєчий,
Афанасьєва Людмила Василівна,
Бондаренко Олександр Сергійович,
Бутченко Тарас Іванович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Гудманян Артур Грантович,
Корновенко Сергій Валерійович,
Лиман Ігор Ігорович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Романенко Олена Віталіївна,
Соколовський Олег Леонідович,
Федик Тамара Олександрівна,
Філатова Оксана Степанівна,
Філоненко Наталія Георгіївна,

за участі запрошених осіб:

Томенчук Мар`яна Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	16531
Назва ОП	Прикладна лінгвістика
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.10 прикладна лінгвістика
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 14, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Комплексний характер мети ОП: «Забезпечити підготовку фахівців, здатних формулювати, узагальнювати та розв'язувати практичні задачі у галузі прикладної лінгвістики та інформаційних технологій, а також надавати послуги перекладу у різних сферах суспільної діяльності, створювати та використовувати інформаційні програми для здійснення викладацької діяльності, генерувати бази даних, корпуси текстів та укладати електронні словники», - вигідно вирізняє її специфіку та узгоджується з Концепцією інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015- 2025 рр.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Численні факти, наведені у звіті ЕГ, переконують, що ЗВО активно залучає стейкхолдерів до вдосконалення ОП, враховуючи їхні пропозиції.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 1.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ГЕР погоджується із зауваженням ЕГ стосовно неповноти урахування тенденцій розвитку спеціальності й досвіду аналогічних іноземних освітніх програм (мова про сучасні тенденції обробки природної мови та використання в цьому аспекті штучного інтелекту і т.ін.), а також вважає ці недоліки такими, що відповідають рівню оцінки В.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР підтримує думку ЕГ стосовно того, що проектування ОП відбувалося з конкретизацією сфокусованості програми на різних аспектах прикладної лінгвістики, задля чого перелік ПРН галузевого Стандарту доповнено власними формулюваннями, які стосуються відповідно перекладацької компетентності - ПРН18, лінгвістичних інформаційних компетентностей – ПРН 19, ПРН 29, ПРН 21, методичного вектора – ПРН 20, ПРН 21. Водночас ГЕР відзначає неповне забезпечення структурою ОП виконання ПРН, передбачених галузевим Стандартом. Зокрема, хоча проєктна група ОП зберігає в переліку ФК і ПРН власне літературознавчі формулювання, однак не вводить в структуру ОП жодного обов'язкового ОК, який би мав власне літературознавчу назву. Як свідчить матриця ОП, ПРН 8 галузевого Стандарту «Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства» мали б забезпечувати ОК 1.2 «Методологія наукових досліджень зі спеціальності» (у відповіді на висновок ГЕР ЗВО перелічує декілька нібито літературознавчих тем, однак у робочій програмі дисципліни це не відображено), ОК 2.9 «Науково-виробнича перекладацька практика» та ОК 2.11 «Виконання та захист кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра». Автори робочих програм названих дисциплін значною мірою переформулюють зміст ПРН 8 (у відповіді ЗВО пише, що це начебто "технічна" (?) помилка), з одного боку, акцентуючи на фокусі свого ОК, з іншого, - суттєво звужуючи вектори філологічної підготовки. ПРН 8 в ОК 1.2 та ОК 2.11 сформульовано таким чином: «Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики, прикладної лінгвістики та перекладознавства, тенденцій і перспектив розвитку систем штучного інтелекту; принципи побудови та технологію розробки систем штучного інтелекту; моделей обробки та подання знань; перспектив машинного перекладу», а робоча програма ОК 2.9 узагалі не передбачає ПРН 8. ГЕР вважає, що виробнича практика і магістерська робота не можуть повноцінно реалізовувати згаданий ПРН 8, бо виходить, що студенти виконують практичні й наукові роботи з літературознавства без попереднього теоретичного навчання. У відповіді на висновок ГЕР ЗВО зазначає, що літературознавчі компетентності здобувачі набули на першому рівні вищої освіти, через що на магістерській програмі начебто можуть і без власне літературознавчих дисциплін писати кваліфікаційні роботи літературознавчого змісту, що вельми сумнівно. Таке твердження ГЕР не підтримує ще й тому, що програма другого рівня вищої освіти має бути окремою і самостійно реалізовувати комплекс завдань, визначених галузевим Стандартом. Неповне забезпечення літературознавчих ПРН, передбачених галузевим Стандартом, є вагомим недоліком проектування ОП, адже освітня кваліфікація, яку присуджують здобувачеві освіти, - «магістр філології». Це зумовлює зниження оцінки до рівня Е. ЕГ у звіті не вказала на цей суттєвий недолік, через що у відповіді ЗВО немає жодного пояснення причин такої ситуації з виконанням вимоги підкритерію 1.4.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам чинного законодавства.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ОП містить усі необхідні структурні елементи: профіль ОП, перелік компонентів, структурно-логічну схему, форму атестації, матриці відповідності програмних компетентностей, ПРН компонентам ОП. Як зазначалося вище, проєктна група ОП додала 9 компетентностей (ФК 9 – ФК 17) і 5 результатів навчання (ПРН 18 – ПРН 23) для посилення фокусу ОП, пов'язаного з різними аспектами спеціалізації «Прикладна лінгвістика». ГЕР вважає дещо диспропорційним співвідношення додаткових ФК і ПРН (9:5) та обсягу спеціальних компетентностей галузевого Стандарту і власне ОП (8:9), а відтак рекомендує більш узагальнити додані формулювання. Як і ЕГ, ГЕР зафіксувала факти невідповідності між переліками й формулюваннями компетентностей і ПРН в деяких робочих програмах дисциплін і матрицях ОП (п. 4 і 5), про що вже йшлося в підкритерії 1.4 при описі недостатнього забезпечення літературознавчих компетентностей Стандарту. Можливо, окремі огріхи справді мають технічний характер, як зазначають представники ЗВО, однак, мабуть, не всі, - у будь-якому разі зазначене вартує скоригувати.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР підтримує думку ЕГ стосовно переважної відповідності змісту ОП предметній області спеціальності 035 «Філологія». Водночас указуємо на потребу доповнити вектор часткової літературознавчої підготовки. Як і ЕГ, рекомендуємо посилити зміст ОП освітніми компонентами чи змістовими модулями, які б розкривали сучасні

тенденції розвитку спеціалізації «Прикладна лінгвістика» (скажімо, питань обробки природної мови, розвитку та розробки систем штучного інтелекту тощо), розвивали практичні навички роботи з локальними та хмарними CAT-tools на кшталт Smart Cat, OmegaT, Déjà Vu, Trados, MetaTaxis, Star Transit, Wordfast, SDL, STAR. Погоджуємося з ЕГ, що певне застереження викликає і широка сфера працевлаштування, зазначена в профілі ОП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Обсяг вибіркового компонента відповідає вимогам законодавства. Процедура вибору, регламентована чинним у ЗВО документом, загалом дотримується на ОП. Водночас варто було б забезпечити реальну можливість вибору з інших ОП. Цей недолік не є суттєвим, оскільки законодавчі вимоги не порушені.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У звіті ЕГ зазначено, що здобувачі вважають практичну підготовку релевантною їхнім запитам та задоволені нею.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Достатній рівень виконання відзначений ЕГ і, на нашу думку, є цілком закономірним для ОП гуманітарного спрямування.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 2.8 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Важливими вважаємо такі висновки ЕГ: «Виявлені моменти свідчать на користь врахування інтересів студентів при встановленні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОП, про що ствердно говорили і здобувачі вищої освіти під час онлайн-зустрічі».

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка фахівців за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Під час фокус-групи студенти підтвердили це.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Програма вступного випробування містить перелік базових знань, необхідних вступникові для подальшого навчання, які є підґрунтям для формування загальних і фахових компетентностей, передбачених специфікою ОП.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У закладі напрацьована система документів, які регламентують процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. За час навчання здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за ОП «Прикладна лінгвістика» описані в положеннях правила не застосовувалися. Інформації про причини цієї ситуації та фактичний рівень ознайомлення студентів із такими можливостями у звіті ЕГ немає.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 3.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Вони прописані в нормативних документах ЗВО. На ОП така практика визнання відсутня.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що "здобувачі періодично проходять онлайн-опитування щодо рівня задоволеності освітнім процесом, дистанційним навчанням, якістю викладання практичних занять, що підтверджено результатами моніторингу внутрішньої системи якості освітньої діяльності здобувачів освіти за 2022-2023 навчальний рік, розміщеними на сайті кафедри прикладної лінгвістики (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/61115>), що підтверджує студентоцентрований підхід та академічну свободу здобувачів.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Важливо, що на підставі спілкування з фокус-групою ЕГ зазначила: "Здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені з очікуваними результатами навчання та критеріями оцінювання за кожним видом діяльності на початку вивчення дисципліни".

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ у звіті згадує про такі форми наукової роботи здобувачів ОП, як кваліфікаційне магістерське дослідження, написання тез чи статей у процесі його підготовки, участь у щорічній студентській конференції, водночас фіксуючи певні невідповідності, як-от: «тези конференцій завантажені у формі документа Word, не містять назви збірника, дати та сторінок».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У ЗВО існує нормативна база, яка регламентує порядок оновлення змісту освіти і послідовно виконується НПП. У Відомостях СО аргументовано описано, як при цьому викладачі використовують досвід підвищення кваліфікації в контексті засвоєння сучасних практик у відповідній галузі.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 4.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. УжНУ має великий досвід міжнародної співпраці. Важливо, що наявні чинні договори про співпрацю з іноземними ЗВО (Гантерський коледж Ун-ту Нью-Йорк; Орегонський державний ун-т; Тбіліський державний ун-т; Сухумський державний ун-т), учасники освітнього процесу мають доступ до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, Google Scholar; викладачі ОП беруть участь у міжнародних конференціях, мають публікації в міжнародних наукометричних журналах, періодично проходять стажування в Україні та за кордоном. Однак, як пише ЕГ, «за цією ОП не зафіксовано постійних академічних обмінів здобувачів з іноземними університетами, це також підтвердила гарант ОП М.Томенчук».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Більшість висновків ЕГ стосовно виконання вимог підкритерію 5.1 ГЕР вважає достовірними, а умовиводи – логічними. У нормативних документах ЗВО чітко й зрозуміло визначено форми контрольних заходів та критерії оцінювання, які доводяться до відома студентів та послідовно дотримуються, про що свідчить звіт ЕГ.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Атестація на ОП за формою і змістом відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Кваліфікаційні роботи зберігаються на кафедрі в сейфі в паперовому вигляді. Як пише ЕГ, «на момент проведення акредитаційної експертизи на сайті кафедри оприлюднено лише 5 кваліфікаційних (дипломних) робіт магістрів (без печаток і підписів)». Звісно, описана ситуація потребує виправлення.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання, порядок оскарження результатів контрольних заходів регулюються низкою документів, оприлюднених на офіційному сайті УжНУ. Деякі з документів, як-от «Положення про електронний журнал обліку успішності здобувачів вищої освіти в ДВНЗ "УжНУ"», практично в освітньому процесі не використовуються. Як зазначає ЕГ, студенти позитивно оцінили об'єктивність екзаменаторів та продемонстрували поінформованість щодо процедур повторного проходження контрольних заходів та порядку оскарження результатів навчання, але на ОП таких фактів не було. Така норма організації контрольних заходів відповідає рівню В.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 5.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У нормативних документах ЗВО визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, які переважно дотримуються й популяризуються на ОП через різноманітні заходи та онлайн-програми («Академічна доброчесність в університеті: онлайн-курс» та «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» тощо). Водночас звіт ЕГ фіксує той факт, що не всі роботи перевіряються на плагіат, а здобувачі стверджують, що користуються програмами, які є безкоштовними та у вільному доступі. Попри те заступник начальника бібліотеки на онлайн-зустрічі з ЕГ зазначила, що «роботи надсилаються у бібліотеку та перевіряються програмами UniCheck та StrikePlagiarism».

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Аналіз інформації у Відомостях СО та звіті ЕГ переконує, що високий рівень кваліфікації НПП здатен забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей і ПРН.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Процедури конкурсного добору на заміщення вакантних посад є чіткими і прозорими, прописаними у відповідних документах УжНУ. Вони дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП і свідчать про добрий рівень організації процесу.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Наявні у звіті ЕГ висновки, аргументація та умовиводи свідчать, що роботодавці загалом ефективно залучені до обговорення ОП, організації практики, однак є потреба активніше залучати їх до викладання на освітній програмі та до контрольних / екзаменаційних заходів. Адже це сприяло би як конкурентності, так і популяризації ОП.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Звіт ЕГ переконує, що ЗВО час від часу залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. На постійній основі практичні заняття зі здобувачами вищої освіти представниками роботодавців та іноземними лекторами не проводяться.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Професійний розвиток викладачів ОП регламентований документами ЗВО, спрямований на здобуття ними teaching skills за допомогою різних освітніх технологій і методик у сфері лінгвістики та перекладу. В університеті випускається фаховий збірник «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія» (категорія Б), у якому викладачі і здобувачі мають можливість опублікувати свої наукові результати, що сприяє науковому обміну думками та професійному розвитку. Такі факти відповідають рівню оцінки В.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, вважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 6.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Важливо, що у ЗВО наявна дієва система нематеріальних і матеріальних засобів стимулювання наукової і творчої активності працівників, добрий рівень якої підтверджує звіт ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування GER

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Відомості СО та звіт ЕГ переконують, що матеріально-технічна база Університету та навчально-методичне забезпечення ОПП дозволяють досягнути цілей, завдань та ПРН за цією програмою.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Звіт ЕГ констатує відповідність підкритерію на основі аналізу представлених фактів та суджень учасників різних фокус-груп.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Відомості СО та звіт ЕГ засвідчують безпечність освітнього середовища, достатній рівень задоволення потреб та інтересів здобувачів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.4 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Опис результатів спілкування ЕГ зі студентами переконує, що переважно здобувачі задоволені різними видами підтримки, яка здійснюється у ЗВО (ефективно працюють Психологічна служба, профком, Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, деканати тощо).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

GER поділяє думку експертів щодо рівня виконання вимог підкритерію 7.5. Як і ЕГ, уважаємо певним недоліком в умовах теперішнього воєнного лихоліття із закономірними його наслідками (інвалідизацією, збільшенням кількості осіб із особливими потребами тощо) той факт, що маломобільні здобувачі обмежені можливістю швидкого доступу до укріття - через відсутність ліфту.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 7.6 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Політика та процедури вирішення різноманітних конфліктних ситуацій врегульовані нормативними документами УжНУ. ЕГ запевняє: під час онлайн-зустрічей здобувачі освіти повідомили, що ознайомлені з правилами та процедурами, знають інституції, які відповідають у ЗВО за це питання.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (GER)

Рівень В

Обґрунтування GER

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Загалом GER підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ констатує, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми прописані в нормативних документах ЗВО і послідовно дотримуються, що свідчить про рівень оцінки В.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. ЕГ наводить у звіті чимало фактів того, як здобувачі фактично залучені до процесу періодичного перегляду ОП і як враховується їхня думка.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.3 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. У звіті ЕГ читаємо: "Роботодавці зазначають про ефективну комунікацію з гарантом ОП, з деканом, з викладачем А.Девіцькою та про врахування рекомендацій та звертання кафедри за консультуванням". Проаналізована експертами ситуація відповідає рівню оцінки В.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ГЕР поділяє думку ЕГ щодо загалом достатнього рівня врахування на ОП інформації щодо кар'єрного шляху випускників, відстеження місць їхнього працевлаштування та співпраці для організації практичної підготовки студентів ОП. Водночас у звіті ЕГ читаємо: «Відділ працевлаштування, зазначений у ВСО проінформував ЕК, що в його обов'язки не входить відслідковування траєкторій працевлаштування випускників. Гарант ОП також зазначила, що на кафедрі відсутній єдиний механізм збору даних з випускників ОП. Гарант, завідувач кафедри, викладачі, наукові керівники підтримують дружні стосунки з деякими випускниками, але єдиної бази випускників наразі немає».

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.5 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Моніторинг результатів освітньої діяльності, її позитивних і негативних сторін здійснює в УжНУ Відділ моніторингу. Наведені у Відомостях СО і звіті ЕГ факти щодо заходів для виправлення недоліку про незначну кількість публікацій викладачів у виданнях міжнародних наукометричних баз даних переконують, що робота справді ведеться на доброму рівні, виявлені недоліки й рекомендації враховуються тощо.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП «Прикладна лінгвістика» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціалізацією 035.10 "Прикладна лінгвістика" акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 8.7 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Поняття культури якості активно пропагується в УжНУ, ЗВО створює передумови для залучення всіх учасників освітнього процесу до його вдосконалення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 9.1 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ на офіційному сайті УжНУ до всіх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес. Наведені у звітних документах лінки справді працюють.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Загалом ГЕР підтримує думку експертів, уважаючи висновки ЕГ щодо виконання вимог підкритерію 9.2 достовірними, аргументацію – достатньою, умовиводи – логічними. Проєкт освітньої програми “Прикладна лінгвістика” був вчасно оприлюднений на офіційному веб-сайті, кількість переглядів файлу засвідчила моніторинг проєкту стейкхолдерами.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР поділяє висновки й умовиводи ЕГ стосовно рівня виконання вимог підкритерію 9.3, у т.ч. зауваження про деякі застарілі документи, та рекомендує регулярно оновлювати на офіційному веб-сайті всі документи, пов'язані з реалізацією освітнього процесу на ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо врахувати в меті ОП та змістовому наповненні ОК такі тенденції розвитку спеціалізації «Прикладна лінгвістика», як обробка природної мови, використання штучного інтелекту тощо. Рекомендуємо з метою повної реалізації ПРН галузевого Стандарту ввести в структуру ОП хоча б один ОК власне літературознавчого змісту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо усунути диспропорцію ФК і ПРН в описі ОП, а також невідповідність деяких їхніх формулювань в ОП та робочих програмах освітніх компонентів. Рекомендуємо згармонізувати в структурі ОП та її структурно-логічній схемі різні вектори філологічної підготовки – прикладної лінгвістичної та літературознавчої, додатково посиливши в змісті ОК сукупність компетенцій сучасного лінгвіста-програміста. Рекомендуємо увідповіднити перелік професій випускника ОП з реальною можливістю формування необхідних компетентностей у межах обов'язкових ОК та практичної підготовки.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо посилити роботу щодо популяризації та фактичного впровадження на ОП практики академічної мобільності й неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо посилити науково-дослідну роботу здобувачів та їх практичну підготовку як перекладачів-програмістів. Рекомендуємо більшою мірою налагодити міжнародну співпрацю на ОП та залучати здобувачів до програм академічних обмінів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо послідовно здійснювати перевірку праць учасників освітнього процесу на плагіат, зробивши доступними відповідні сервіси, а також оприлюднювати кваліфікаційні роботи на сайті або в репозитарії.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо активніше залучати роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до викладання на ОП та контрольних заходів. Рекомендуємо більшою мірою стимулювати розвиток педагогічної майстерності НПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо ініціювати облаштування навчального корпусу для можливості повноцінного навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо більш послідовно враховувати траєкторії працевлаштування випускників при перегляді та вдосконаленні ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо регулярно оновлювати на офіційному веб-сайті всі документи, пов'язані з реалізацією освітнього процесу на ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СМИНТИНА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА